

4837

1ste Beh. af Lovf. om Rentef. ved Udlaan i faste Eiendomme. 4738

Landets lovgivende Forsamling. Jeg siger netop: Lad det blive drøftet og komme ud i Befolkningen, og lader os saa se, hvad der er Sandhed. Det kan aldrig være nogen Grund til at holde det tilbage, at der er Frygt paa enkelte Steder; det kunde være Grund til at negte § 2 sin Tilslutning, men ikke Grund til at negte at debatere Spørgsmaalet. Thi hvorfor, kjædet Stillingen er her i Thinget, som den er, ere flere stemte for en fri Rentefod, end der var for 10 Aar siden? Netop fordi Luftningen engang imellem er kommen ud i Landet, og havde der her hyppigere forelagt Forslag om Rentefodens Frigivelse, end der har gjort, saa vilde ganske vist Stemningen have været endnu mere til Gunst; derfor, end den er for Diebliffet. — Et æret-Medlem fra Ringkjøbing Amt ligeoverfor mig (Madsen) var hange for, at Rentens Frigivelse skulde medføre Jordens Udpining. Jeg kan aldeles ikke give ham Ret deri. Folk udpine Jorden af helt andre Grunde. Det kunde føre til affkurat det Modsatte. Naar man nu vilde følge det ærede Medlem og slaas Renten fast med et 4 Tommers Søm til 4 pCt., hvorfor skulde man saa ikke ligesaa godt tvinge Renten ned til Nul? Thi kan man tvinge den ned, lader os saa tvinge den ned til Nul. Jeg havde nær sagt: Lader os gaa et Skridt videre og lad Kreditor give Debitor Rente (Latter). Det le De af, men denne Betragtning gjælder ogsaa overfor Deres 4. pCt.; den hele Theori er uholdbar. Man kan ikke tvinge en naturlig Strøm, enten det er en Strøm i Pengesforholdene eller i Luften eller i Vandet, og sætte Skranter for den; den bryder over Skranterne og kommer igjen. Saaledes er det gaaet med de Gebyrer for Bevillingerne, som man fastsatte ved Loven af 1855; nu kommer de frem igjen og give Anstød. Havde man dengang bestemt, at Bevillingerne skulde meddeles uden Betaling, kan det være, at det var gaaet bedre, uden stor Opsigt, men Betalingen blev dengang sat saa høi, at det ikke har kunnet Andet end

vække bethdeligt Anstød. Naar det ærede Medlem, som jeg kom bort fra, talte om Jordens Udpining, saa siger jeg: Hvad er mere imod den sundt Fornuft end at forbyde den Mand, der mangler personlig Kredit og heller ikke kan skaffe sig Kaution, at laane Penge imod en yderligere Rente, naar han derved kan skaffe sig Driftskapital, bringe sin Eiendom op og redde sig selv og sin Familie? Derjom det ærede Medlem blev Indenrigsminister imorgen, vilde han ikke driste sig til at afflaa en eneste Ansøgning om Bevilling til at svare høiere Rente, han vilde ikke paatage sig det Ansvar at negte Bevillingen. Dette har ingen Indenrigsminister hidtil gjort, og jeg tror heller ikke, at det ærede Medlem vilde gjøre det; det er Noget, man maa overlade til Folks eget Skjøn. Det er ganske vist, at Nogle kunne laane for mange Penge; men det forhindres ikke derved. — Der har navnlig af det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) været talt om, at Loven var for lille; den skulde være noget større i Omfang. Jeg erindrer nu ikke, hvad han sigtede til, om han multigen sigtede til, at der skulde nærmere Bestemmelser om offentlige Midler osv., og dette blev nærmere præciseret af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti). Overfor dette Spørgsmaal maa jeg sige, at det naturligvis er Noget, som Forslagsstillerne have overveiet; men ligesaa vist som vi holde paa Rentefrihed, ligesaa vist maa vi sige os selv, at bør Renten være fri, saa er det usvarligt at sige, at Umyndige skulle gjøre en Undtagelse. Dette kan jeg aldeles ikke gaa ind paa; skulle Undre have Lov til at tage høiere Rente, saa tror jeg ogsaa, at Staten ikke skal værge saaledes for dem, som den skal værge for, fordi de ikke selv kunne bestyre deres Formue, at den tager Profitten og ikke lader dem saa den, som dog eie Kapitalerne. Det Samme gjælder saameget mere om Stiftelsers Midler, som der ikke for dem er nogen lovbunden Rente. Dette viser sig ogsaa ved den